

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: obec **Janov**, sídlem Janov 235, zastoupená Mgr. Lucíí Petránkovou, advokátkou, sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2, proti žalovanému: **Magistrát města Děčín**, sídlem Mírové náměstí 1175/5, Děčín, zastoupený Mgr. Narcisem Tomáškem, advokátem, sídlem U starého mostu 111/4, Děčín, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti společnosti **SYNTAXIS NORD a. s.**, IČO 25049445, sídlem Záhořanská 749, Praha 4, zastoupené JUDr. Michalem Chrůmou, Ph.D., advokátem, sídlem Ovocný trh 11, proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. října 2020 č. j. 15 A 163/2017 - 85,

t a k t o :

- I.** Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. října 2020 č. j. 15 A 163/2017 - 85 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Stěžovatelce **se vrací** zaplacený soudní poplatek za podání kasační stížnosti ve výši **5 000 Kč**, který bude zaplacen k rukám jejího zástupce JUDr. Michala Chrůmy, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně bránila proti kolaudačnímu souhlasu s užíváním části stavby „Hotel Devítka“ vydanému dne 11. května 2017 ve prospěch společnosti SYNTAXIS NORD s. r. o., která byla v žalobě výslovně označena jako osoba zúčastněná na řízení.

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 30. září 2020 č. j. 15 A 163/2017 - 100 určil, že napadený kolaudační souhlas byl nezákonný, a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení.

[3] Dne 5. října 2020 bylo krajskému soudu doručeno sdělení společnosti SYNTAXIS NORD s. r. o. ze dne 2. října 2020, že bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Usnesením označeným v návětí krajský soud rozhodl, že společnost SYNTAXIS NORD s. r. o. není osobou zúčastněnou na řízení, neboť v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem je účast osob zúčastněných na řízení z povahy věci vyloučena, přičemž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. října 2008 č. j. 3 Aps 5/2008 - 282.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Společnost SYNTAXIS NORD s. r. o. (dále jako „stěžovatelka“; v průběhu řízení změnila právní formu na a. s.) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. Namítala, že je osobou zúčastněnou na řízení, neboť může být přímo a zásadním způsobem dotčena na svých právech a povinnostech v důsledku zrušení či vyslovení neplatnosti žalobou napadeného kolaudačního souhlasu. Dle názoru stěžovatelky krajský soud pravděpodobně nevzal do úvahy nejnovější judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž jsou souhlasy podle stavebního zákona rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[5] Žalobkyně ani žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[7] Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení *osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.* Podle § 34 odst. 2 s. ř. s. je návrhovač povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. *Předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě. Současně s vyrozuměním je pouč o jejich právech.*

[8] Nejvyšší správní soud v první řadě shledal v postupu krajského soudu vážné pochybení spočívající v tom, že předseda senátu stěžovatelku podle citovaného § 34 odst. 2 s. ř. s. nevyzval, aby oznámila, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, a nepoučil ji o jejích právech, ačkoli ji žalobkyně v žalobě řádně označila jako osobu zúčastněnou na řízení. Důsledkem tohoto pochybení bylo, že se stěžovatelka do řízení o žalobě přihlásila jako osoba zúčastněná na řízení až po vydání rozhodnutí ve věci samé, kdy již práva osoby zúčastněné na řízení nemohla efektivně uplatnit.

[9] V důsledku této vady měla stěžovatelka výrazně ztíženou ochranu svých práv. Aby se domohla postavení osoby zúčastněné na řízení, musela napadnout nejen usnesení o tom, že jí toto postavení nepřísluší, ale též rozhodnutí ve věci samé. Pokud by totiž nenapadla rozsudek vyneseny ještě předtím, než krajský soud rozhodl, že není osobou zúčastněnou na řízení, bylo by toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čistě akademické, neboť by nemohlo otevřít pravomocně skončené řízení před krajským soudem. Stěžovatelka však, stejně jako žalobkyně a žalovaný, kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu č. j. 15 A 163/2017 - 100 podala a Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. ledna 2021 č. j. 7 As 336/2020 - 84 tento rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Jedním z důvodů pro zrušení rozsudku krajského soudu bylo právě to, že se stěžovatelkou nejednal jako s osobou zúčastněnou na řízení.

pokračování

[10] Nyní napadené usnesení, jímž krajský soud vyslovil, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení, tak zjevně nemůže obstát. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení 18. září 2012 č. j. 2 As 86/2010 - 76, č. 2725/2013 Sb. NSS, dovodil, že je-li souhlas vydaný podle stavebního zákona přezkoumáván v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, musí být žadatel o vydání souhlasu či oznamovatel osobou zúčastněnou na řízení. Z usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. prosince 2017 č. j. 1 Afs 58/2017 - 42, č. 3686/2018 Sb. NSS (body 58 – 60), pak vyplývá, že institut osoby zúčastněné na řízení je v řízení o zásahových žalobách obecně využitelný, byť je jejich účast v takových řízeních spíše výjimkou, než pravidlem.

[11] Stěžovatelka též správně poukazovala na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. září 2019 č. j. 1 As 436/2017 - 43, č. 2725/2013 Sb. NSS, které překonalo dosavadní pojetí (založené výše citovaným usnesením č. j. 2 As 86/2010 - 76) souhlasů podle stavebního zákona jako zásahů a přiřklo jim povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Zároveň rozšířený senát konstatoval, že žalobci, kteří v důvěře v dosavadní judikaturu brojili proti souhlasům zásahovou žalobou, musejí být o její revizi vyrozuměni a vyzváni, aby žalobní petit přizpůsobili požadavkům stanoveným soudním řádem správním pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Porušení této povinnosti ze strany krajského soudu bylo druhým důvodem, pro který Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 7 As 336/2020 - 84 zrušil rozsudek krajského soudu vydaný v této věci. Toto pochybení však zasáhlo především do procesních práv žalobkyně, s nyní napadeným usnesením přímo nesouvisí, neboť, jak již bylo řečeno, stěžovatelce svědčilo postavení osoby zúčastněné na řízení i v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud tedy ze shora uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, a proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.), v němž bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

[14] Stěžovatelka uhradila soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč. Řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o tom, že určitá osoba není osobou zúčastněnou na řízení, však není spojeno s poplatkovou povinností (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. prosince 2015 č. j. 2 As 262/2015 - 18). Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, rozhodl, že se stěžovatelce zaplacený poplatek vrací, a to ve lhůtě stanovené v § 10a odst. 1 citovaného zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu